

De vervangingskostenclausule: nóg een keer beschouwd

VAST 2025 / P-046
10 december 2025

De vervangingskostenclausule is een vaak ingewikkeld geformuleerde uitsluiting die leest als een breinbreker. In dit artikel bespreek en duid ik de recente (beperkte) rechtspraak met betrekking tot de vervangingskostenclausule ten einde de praktijk richting te geven voor gevallen waarin discussie bestaat over de toepasselijkheid en/of precieze reikwijdte van een vervangingskostenclausule. De besproken lagere rechtspraak van de afgelopen jaren is niet baanbrekend maar wel van praktisch belang voor een begrip van de werking van de vervangingskostenclausule in specifieke situaties en biedt concrete voorbeelden voor de gevallen waarin de praktijk met deze clausule wordt geconfronteerd.

1. Inleiding

In 2017 schreef ik in *TAV* een artikel over de vervangingskostenclausule.¹ Toen schreef ik dat sprake is van een veel gebruikte uitsluiting maar dat weinig jurisprudentie beschikbaar is die handvatten biedt bij de uitleg van deze clausule.² Daarin is nog niet veel veranderd. Ook in de literatuur was (en is) weinig houvast te vinden. Wansink geeft uiteraard duiding in het standaardwerk *De aansprakelijkheidsverzekering* maar andere bronnen zijn nauwelijks beschikbaar.

Tegelijkertijd blijkt dat de praktijk worstelt met de uitwerking van deze – doorgaans ingewikkeld geformuleerde – uitsluiting. Zeker bij een eerste lezing voelt de vervangingskostenclausule als een breinbreker. Hierna bespreek en duid ik uitspraken die de afgelopen periode wél zijn verschenen. Daarbij plaats ik de uitspraken in een breder perspectief om de praktijk richting te geven in gevallen waarin discussie bestaat over de toepasselijkheid en/of precieze reikwijdte van een vervangingskostenclausule.

2. Het belang van de vervangingskostenclausule

Het meest recente arrest waarin het leerstuk van de vervangingskostenclausule aan bod kwam, is het arrest van het hof Den Haag van 25 maart 2025.³ In die kwestie speelde een verscheidenheid aan verzekeringsrechtelijke leerstukken en is geen hoofdrol weggelegd voor de vervangingskostenclausule. Desalniettemin is de zaak vermeldingswaardig omdat deze raakt aan de bestaansreden van de vervangingskostenclausule.

Door verzekeraars werd in deze kwestie betoogd dat de verzekering geen dekking bood voor de gestelde schade omdat die voortvloeide uit het niet-nakomen door de verzekerde van haar primaire prestatie. Volgens verzekeraars dient de verzekerde daar zelf voor in te staan, behoren gebreken in de dienstverlening tot het ondernemers- of bedrijfsrisico, was het niet de bedoeling van de bij de polis betrokken partijen daarvoor dekking te bieden en is het evenmin gebruikelijk om de primaire prestatie te verzekeren. Nu de polis echter geen beperking of uitsluiting op dit punt bevatte, verwierp het hof dit argument van verzekeraars.

Hoewel vaak in het algemeen wordt overwogen dat 'het ondernemers- of bedrijfsrisico niet verzekerd wordt onder een AVB-verzekering', dient daartoe dus wel een expliciete bepaling in de polis te zijn opgenomen, zo bevestigt het hof met deze uitspraak. Als er geen expliciete uitsluiting is opgenomen, bijvoorbeeld in de vorm van een vervangingskostenclausule, dan is het ondernemers- of bedrijfsrisico gedekt (afhankelijk van de geboden dekking uiteraard). Wat in een specifiek geval is uitgesloten van dekking, is een vraag van uitleg van de verzekeringsovereenkomst en dus van – als die is opgenomen – de vervangingskostenclausule.

Ook als een dergelijke clausule is opgenomen, hangt het van de precieze bewoordingen van de clausule af *wát* precies van dekking is uitgesloten. Belangrijk daarbij is dat de bewoordingen van de clausule kunnen verschillen en daarmee ook de toepassing in een specifiek geval. Ook de aard van de geboden dekking speelt een rol bij de bepaling van de reikwijdte van een vervangingskostenclausule in een specifieke situatie. Dat klinkt eenvoudiger dan dat het daadwerkelijk is, zo blijkt uit de volgende uitspraken.

3. De aard van de geboden dekking is relevant voor de reikwijdte van de vervangingskostenclausule

De aard van de geboden dekking is relevant wanneer de reikwijdte van de vervangingskostenclausule wordt beoordeeld. Waar 'standaard' AVB-verzekeringen doorgaans slechts dekking bieden voor zaak- en personenschade, zijn er steeds meer 'bijzondere' verzekeringen op de markt die juist dekking bieden voor gevallen van zuivere vermogensschade. Dat onderscheid in het schadebegrip kan van invloed zijn op de reikwijdte van de vervangingskostenclausule en de geboden dekking voor bijvoorbeeld vertragingsschade.

Een uitspraak waar (onder meer) de vraag aan de orde kwam of vertragingsschade gedekt was, is die van de rechtbank Gelderland van 15 december 2021.⁴ In die kwestie was sprake van een door de verzekerde geleverde staalconstructie ten behoeve van de bouw van een bedrijfspand van BEE Projecten (hierna: 'BEE'). Door een fout in de berekening van de staalconstructie (de berekening werd gemaakt in opdracht van de verzekerde) was de staalconstructie doorgebogen. De verzekerde had de schade aan de geleverde staalconstructie voor eigen rekening hersteld alsmede de montagewerkzaamheden aan de staalconstructie op zich genomen. De verzekerde werd aangesproken tot vergoeding van de door BEE als opdrachtgever gemaakte kosten eveneens in verband met het herstel van de staalconstructie, gedeelde inkomsten in verband met de vertraging van de

oplevering en kosten van de huurder in verband met die vertraging. De verzekerde verzocht Achmea om ten aanzien van deze posten dekking te verlenen op basis van de afgesloten aansprakelijkheidsverzekering. In die verzekeringsovereenkomst was een vervangingskostenclausule opgenomen waarop door Achmea een beroep werd gedaan. De betreffende clausule luidde als volgt:

“(Op-)geleverde zaak, verrichte dienst

Ongeacht door wie de schade werd geleden of de kosten werden gemaakt, is niet verzekerd de aansprakelijkheid voor:

- schade aan zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;*
- schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren, of herstellen van de zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;*
- schade en kosten die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van de werkzaamheden die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn verricht.”*

De rechtbank begon met de overweging dat voor de toepassing van de vervangingskostenclausule bepalend is welke prestatie op grond van de overeenkomst moest worden uitgevoerd. Dat was het leveren en monteren van een staalconstructie ten behoeve van het bedrijfspand. Daaruit volgde dat de door BEE gevorderde kosten in verband met het herstel van de staalconstructie van dekking waren uitgesloten, deze kosten betroffen immers de primaire prestatie. Ook de door BEE gemaakte kosten ter aanpassing van de staalconstructie – in die zin dat op de plaatsen waar eerst één schoor was aangebracht, twee schoren waren toegepast, en dat meer bouten waren aangebracht dan eerst was voorzien – moesten worden aangemerkt als kosten in verband met het herstel van de constructie en daarmee dus van de primaire prestatie. Ook deze kosten waren daarom op grond van de polis van dekking uitgesloten, ongeacht wie de kosten had gemaakt. Dat gold volgens de rechtbank ook voor de gedeerde inkomsten en kosten van de huurder als gevolg van de vertraging in de oplevering. Dat is logisch: het betrof namelijk vertraging als gevolg van het uitblijven van de juiste prestatie en niet vertraging als gevolg van herstel van zaakschade die het gevolg was van de onjuiste prestatie.

De rechtbank sluit hiermee (zonder expliciete verwijzing) aan bij hetgeen Wansink overweegt. Wansink bespreekt dit type schade onder de noemer: *“de ondeugdelijke prestatie veroorzaakt schade als gevolg van het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van de (op-)geleverde zaak.”* Wansink merkt op dat de wederpartij exploitatieverlies kan leiden doordat hij de zaak niet of niet naar behoren kan gebruiken. Die schade is het gevolg van het ontbreken van de overeengekomen prestatie. Voor zover sprake is van schade aan de desbetreffende zaak (waarvan in het onderhavige geval sprake was: schade aan de staalconstructie), is in de meeste polissen de uitsluiting ter zake van schade aan de (op)geleverde zaken van toepassing en daaronder valt in samenhang met het algemene schadebegrip in de

polis ook de gevolgschade. Voor zover die ondeugdelijkheid niet gepaard gaat met een beschadiging, tenietgaan of verlies van de (op)geleverde zaak, vloeit doorgaans uit het in de polis gehanteerde schadebegrip voort dat geen sprake is van dekking: enkel personen- en zaakschade is immers gedekt onder een 'standaard' AVB-verzekering.⁵

Onder een verzekering die (mede) dekking biedt voor zuivere vermogensschade, ligt dat anders. Wansink merkt op dat de schadeposten ingeval van *'het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van de zaak'* gemeen hebben dat zij het gevolg zijn van het ontbreken van de overeengekomen prestatie en *'daarvoor biedt de AVB-polis geen dekking'*.⁶ Anders dan Wansink hiermee suggereert, is dat geen automatisme, zo illustreert de hiervoor besproken uitspraak van het hof Den Haag van 25 maart 2025. Indien enkel kosten worden uitgesloten met de vervangingskostenclausule, dan valt zuivere vermogensschade daar niet onder. Kosten en schade zijn immers niet hetzelfde. Om zuivere vermogensschade die verband houdt met het niet (juist) uitvoeren van de primaire prestatie dan uit te sluiten, moet daartoe een expliciete uitsluiting opgenomen worden in de voorwaarden. Over een dergelijke bepaling, gingen de volgende twee uitspraken.

In de kwestie die ten grondslag lag aan de uitspraak van het hof Den Haag van 14 april 2020 was sprake van een aansprakelijkheidsverzekering voor ingenieurs, welke dekking bood voor zuivere vermogensschade van opdrachtgevers als gevolg van een fout van de verzekerde.⁷ Ik laat hier de ingewikkelde positie van de gemeente als verzekeringnemer met twee petten op, gemakshalve buiten beschouwing. Relevant is voor dit artikel dat de verzekerde aansprakelijk werd gehouden omdat deze in het kader van het bestek geen juiste bouwkundige berekening had gemaakt en daarnaast als directievoerder te kort was geschoten.

Verzekeraars weigerden dekking voor de gevorderde schade met een beroep op de clausule *'vervanging van een ondeugdelijke prestatie'*. In deze clausule was de volgende uitsluiting opgenomen met een expliciete referentie aan niet alleen kosten maar ook vertragingsschade:

"Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van kosten die betrekking hebben op verbetering, herstelling, het geheel of gedeeltelijk opnieuw uitvoeren van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde niet naar behoren uitgevoerde werkzaamheden die voortvloeien uit de aanvaarde opdracht, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende vertragingsschade." (onderstreept door EKR).

Bij de beoordeling van hetgeen is uitgesloten onder deze clausule, ging het hof terug naar de basis. In dat kader overwoog het hof dat de uitsluiting ziet op de nakoming van de primaire prestatie. Dat betekent volgens het hof dat aanspraken tot vergoeding van de kosten die een verzekeringnemer heeft moeten maken om de opdracht alsnog deugdelijk na te komen, of de kosten die een opdrachtgever heeft moeten maken om alsnog de beschikking te krijgen over een juist uitgevoerde opdracht niet gedekt zijn. Hieruit volgt volgens het hof eveneens dat aanspraken tot vergoeding van de vertragingsschade als gevolg van de tijd die nodig is om alsnog deugdelijk na te komen, evenmin gedekt zijn. In deze kwestie

was niet in geschil dat een gedeelte van de vertragingsschade het gevolg was van tijd die nodig was om alsnog deugdelijk na te komen en dat die schade niet was gedekt. Verzekeraars hadden echter een feitelijk verweer gevoerd, inhoudende dat de tijd gemoeid met het herstel van de gemaakte fouten langer was dan hetgeen door de verzekerde werd gesteld en dat daarom een groter gedeelte van de vertragingsschade was uitgesloten van dekking. Het hof overwoog dat verzekeraars, op wie in het kader van de uitsluiting de stelplicht en de bewijslast rust, dit nader hadden dienen te onderbouwen. Uit de bewoording van de bepaling volgde volgens het hof duidelijk dat niet alleen de kosten van de vergoeding zelf, maar ook de daaruit voortvloeiende vertragingsschade, van dekking was uitgesloten.

In de kwestie die ten grondslag lag aan de uitspraak van het hof Amsterdam van 6 februari 2024 lag dat genuanceerder.⁸ Daar ging het om het volgende. Wester IJ-Dock had een ontwerpaansprakelijkheidsverzekering voor opdrachtgevers (OVO) afgesloten. Deze verzekering bood dekking voor schade (inclusief zuivere vermogensschade) van Wester IJ-Dock die het gevolg was van een door een dienstverlener gemaakte fout waarvoor Wester IJ-Dock aansprakelijk was. In de OVO was een vervangingskostenclausule opgenomen die als volgt luidde:

“Schade bestaande uit kosten voortvloeiende uit of verband houdende met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van door of onder de verantwoordelijkheid van een dienstverlener uitgevoerde werkzaamheden ter vervanging van een ondeugdelijk gebleken prestatie, alsmede de daaruit voor de dienstverlener voortvloeiende schade.” (onderstreept door EKR).

Wester IJ-Dock voerde aan dat de uitsluiting restrictief dient te worden uitgelegd en dat daarom alleen de schade die gemoeid is met het alsnog leveren van de oorspronkelijke prestatie onder de reikwijdte zou vallen. Dat betekende volgens Wester IJ-Dock dat alleen de kosten van het herontwerpwerk van dekking zouden zijn uitgesloten en niet de vertragingsschade die Wester IJ-Dock had geleden als gevolg van het feit dat een herontwerp diende plaats te vinden.

Het hof oordeelde anders en overwoog dat de bepaling een ruime omschrijving geeft van hetgeen van dekking is uitgesloten. De uitsluiting is blijkens haar bewoording niet beperkt tot de kosten in verband met, kort gezegd, het opnieuw verrichten van enkel de ondeugdelijk gebleken prestatie (in dit geval: de kosten van het herontwerp). Uit de bewoordingen volgt tevens dat schade die uit de vervangende werkzaamheden voortvloeit van dekking is uitgesloten. Schade omvatte in dit geval niet enkel personenschade en zaakschade, maar (gezien de aard van de polis) ook zuivere vermogensschade. Dat betekent dat de vertragingsschade als gevolg van het herontwerpwerk onder de reikwijdte van de bepaling viel en van dekking was uitgesloten.

Beide uitspraken illustreren dat een vervangingskostenclausule die enkel kosten uitsluit, beperkter is dan een clausule die eveneens schade uitsluit en dat bovendien de aard van de geboden dekking van invloed is op de reikwijdte van de uitsluiting in een specifiek geval.

4. Kosten van herstel en gevolgschade lopen door elkaar

Een ander probleem dat zich kan voordoen is samenloop van schade die het gevolg is van (a) het opnieuw uitvoeren van de primaire prestatie alsmede (b) de ondeugdelijke prestatie zelf. Die eerste categorie wordt met de vervangingskostenclausule uitgesloten, dat is typische schade die het ondernemers- of bedrijfsrisico betreft. De schade die het fysieke gevolg is van de onjuiste prestatie is in principe wel gedekt. Maar soms zit er overlap in deze twee posten.

Over dit probleem gaat de uitspraak van het hof Den Haag van 8 oktober 2024.⁹ Daar was het volgende aan de hand. Een woningeigenaar had voor de bouw van de kelder van zijn (nieuwe) woning een aannemersbedrijf ingeschakeld. De kelder werd gebouwd met geprefabriceerde betonwanden. Het ontwerp van de wanden was afkomstig van een door de aannemer ingeschakeld bedrijf. Enige tijd na oplevering van de woning ontstonden lekkages in de kelder doordat, zo bleek, in de wanden van de kelder te weinig krimpwapening was toegepast en de coating van de wanden niet voldeed. Om dit te verhelpen moesten alle scheuren in de betonwanden worden geïnjecteerd. Om de scheuren te kunnen bereiken, was het nodig om de voorzetwanden, wandbetimmering, isolatie en het leidingwerk, welke niet door de aannemer waren geleverd, ook te verwijderen en te vervangen.

De aannemer werd uiteindelijk aansprakelijk bevonden voor het ontbreken van waterdichtheid van de kelder. De aansprakelijkheidsverzekeraar van de aannemer verleende vervolgens dekking voor de gevolgschade, maar wees onder verwijzing naar de vervangingsclausule dekking voor herstelkosten van de kelder af. De verzekeraar deed daarbij een beroep op de overeengekomen vervangingskostenclausule, op basis waarvan het volgende van dekking was uitgesloten:

"3.4 Geleverde zaken/Verrichte werkzaamheden

Ongeacht wie de schade heeft geleden of de kosten heeft gemaakt, is niet gedekt de aansprakelijkheid voor:

- schade aan zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;*
- schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn geleverd;*
- schade en kosten die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van de werkzaamheden die door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer zijn verricht."*

De verzekeraar meende dat op basis van deze clausule naast de kosten van het injecteren van de betonwanden, ook de kosten van het vervangen van de voorzetwanden en de wandbetimmering van dekking waren uitgesloten. De

woningeigenaar stelde dat door de lekkages de wandbetimmeringen, voorzetwanden, isolatiematerialen en leidingen reeds waren beschadigd. Het strippen van de binneninrichting van de kelder was daarom niet alleen noodzakelijk om de scheuren in de kelderwanden bloot te leggen (niet gedekt, want herstel primaire prestatie), maar ook om de als gevolg van de lekkages beschadigde onderdelen te kunnen vervangen (wel gedekt want gevolgschade).

Het hof oordeelde dat deze vervangingskostenclausule zo moet worden uitgelegd dat schade en kosten die *'verband houden met'* het herstel van de kelderwanden van dekking zijn uitgesloten. Het gaat daarmee volgens het hof om schade en/of kosten die *rechtstreeks voortvloeien uit* de herstelwerkzaamheden, en die niet aanwezig zouden zijn geweest als er geen herstel van de kelderwanden zou hebben plaatsgevonden. De herstelkosten van de aankleding van de kelder zijn volgens het hof gedekt indien en voor zover komt vast te staan dat deze kosten (mede) zijn gemaakt als gevolg van waterschade aan deze aankleding; en dus niet slechts in het kader van het herstel van de betonwanden.

Wansink lijkt tot een andere oplossing te komen voor dit probleem van samenloop. Hij hanteert het voorbeeld van een door een loodgieter geleverde en ingemetselde waterleidingpijp die ondeugdelijk blijkt. Ingeval corrosie plaatsvindt in de muur waardoor schade aan de muur plaatsvindt, treedt een samenloop van gedekte en ongedekte schade op. Om de pijp te vervangen (herstel primaire prestatie, uitgesloten), dient de muur uitgehakt te worden. Om de gevolgschade aan de muur te herstellen, dient echter diezelfde muur eveneens uitgehakt te worden (wel gedekt, want herstel gevolgschade). Wansink acht het standpunt *alleszins verdedigbaar* dat in een dergelijke samenloop-situatie de dekking voor een aanspraak op vergoeding van kosten, verbonden aan het ongedaan maken van de beschadiging van de muur, mede wordt bepaald door de vervangingskostenclausule.

Concreet betekent dat volgens Wansink dat

*"de kosten, verbonden aan het ongedaan maken van de beschadiging van de muur worden vergoed, maar met een aftrek voor de 'besparing' van kosten die het herstel van de muur als gevolg van de daaraan door de beschadiging toegebrachte schade de facto oplevert voor zover deze herstelwerkzaamheden tegelijkertijd bewerkingen van de muur 'uitsparen' die anders geboden waren om de vervanging van de ondeugdelijke pijp, waartoe de verzekerde gehouden was, mogelijk te maken."*¹⁰

Ik kan deze formulering niet geheel volgen, maar meen dat Wansink hiermee bedoelt dat dekking bestaat voor de kosten van herstel, voor zover deze enkel door het gedekte evenement zijn veroorzaakt. Voor zover een gedeelte van de kosten eveneens hun oorzaak vinden in het herstel van de primaire prestatie (uitgesloten onder de vervangingskostenclausule), dan dient dit gedeelte in mindering te worden gebracht op de uitkering. Het hof koos voor de andersom-oplossing en een meer verzekerde-vriendelijke benadering: volgens het hof zijn de kosten uitgesloten die *enkel* verband houden met herstel van de primaire prestatie. Kosten die mede

zijn gemaakt als gevolg van het gedekte evenement (opheffen gevolgschade) zijn gedekt.

5. Fipronil-eieren

Tot slot bespreek ik hier nog de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 23 oktober 2019 over fipronil eieren.¹¹ In die kwestie was sprake van door ZEF aan derden geleverde eieren die met fipronil besmet waren en door een van die derden waren gebruikt voor het maken van eigeel en eiwit, waarbij het eigeel was doorgeleverd aan een andere derde die het eigeel weer had gebruikt als grondstof voor eindproducten. Doordat het geleverde eigeel besmet was met fipronil, waren ook deze eindproducten besmet met fipronil. De verzekerde werd daarvoor aansprakelijk gehouden. ZEF deed vervolgens een beroep op dekking onder haar aansprakelijkheidsverzekering. In deze kwestie speelde eerst de (tevens interessante) vraag of sprake was van schade in de zin van de polis: Dorhout Mees schreef eerder in VAST een lezenswaardige noot over dit aspect.¹² In de polis was ook een vervangingskostenclausule opgenomen die als volgt luidde: *“de verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor schade wegens het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van de betreffende zaken of werkzaamheden.”* Daarop werd een beroep gedaan.

De rechtbank overwoog dat de vervangingskostenclausule niet meer van toepassing is na het breken van de eieren en het verwerken door de afnemer daarvan. De rechtbank had eerder al overwogen dat met het breken van de eieren deze hun identiteit hadden verloren en het eigeel en het eiwit nieuwe zaken zijn die ontstaan door/na het breken van het ei. Als derhalve vast zou komen te staan dat een beschadiging had opgetreden – daartoe had ZEF een bewijsopdracht gekregen – dan was dat in ieder geval geen beschadiging van de ‘betreffende zaken’ zoals aangeduid in de vervangingskostenclausule. De geleverde zaken bestonden immers niet meer. Aldus zou in een dergelijk geval sprake zijn van schade aan eigeel (nieuwe zaak) waar met fipronil besmet eigeel van ZEF aan wordt toegevoegd. Aldus kon volgens de rechtbank dan geen beroep op de uitsluiting worden gedaan. Met dit oordeel sluit de rechtbank aan bij Wansink die ook de situatie bespreekt waarin een geleverde zaak door de wederpartij is gebruikt en verwerkt, waarbij het in samenhang met andere zaken zijn zelfstandigheid heeft verloren. Het probleem dat dan centraal staat is (net zo als in de onderhavige kwestie) dat de geleverde zaak niet langer bestaat en dus sprake is van schade aan een ‘nieuwe zaak’. Wansink meent – net zo als de rechtbank in deze kwestie – dat de vervangingskostenclausule in een dergelijk geval slechts het alsnog leveren van de deugdelijke zaken van de betrokken soort uitsluit.¹³

6. Conclusie en concrete tips voor de praktijk

De verschillende uitspraken laten een wisselend beeld zien voor de praktijk; er bestaat geen ‘standaard’ vervangingskostenclausule en iedere keer dient de bepaling beoordeeld te worden in het licht van de bewoording van de betreffende polis en de dekking die daaronder geboden wordt. De lagere rechtspraak van de afgelopen jaren is niet baanbrekend maar wel van praktisch belang voor een begrip

van de werking van de vervangingskostenclausule in specifieke situaties en biedt concrete voorbeelden voor de gevallen waarin de praktijk met deze clausule geconfronteerd wordt. Als gemene deler en tip voor de praktijk geldt dat bij de interpretatie van een vervangingskostenclausule naar de bewoording van de clausule – in het licht van de polis als geheel – gekeken dient te worden en dat de bewoording van de specifiek overeengekomen clausule leidend is. Daarbij dient een onderscheid gemaakt te worden voor gevallen waarin de clausule kosten uitsluit en gevallen waarin de clausule schade uitsluit, waarbij eveneens de geboden dekking onder de polis (zaak- en personenschade of ook zuivere vermogensschade) van belang is.

Noten

¹ Zie: E.E. Krikke, 'De vervangingskostenclausule nader beschouwd', *TAV* 2017-2, p. 17-22.

² In het voornoemde artikel in *VAST* wordt besproken wat een vervangingskostenclausule (ook wel herleveringsclausule) precies is en wordt een voorbeeld uit de *NBA* 2014 gebruikt. Ter voorkoming van herhaling, verwijst ik voor de basis naar dat artikel.

³ Hof Den Haag 25 maart 2025, [ECLI:NL:GHDHA:2025:467](#).

⁴ Rechtbank Gelderland 15 december 2021, [ECLI:NL:RBGEL:2021:6801](#).

⁵ J.H. Wansink, *De algemene aansprakelijkheidsverzekering*, Deventer: Kluwer 2006, p. 188-189.

⁶ Wansink, t.a.p., p. 189.

⁷ Hof Den Haag 14 april 2020, [ECLI:NL:GHDHA:2020:760](#).

⁸ Hof Amsterdam van 6 februari 2024, [ECLI:NL:GHAMS:2024:563](#).

⁹ Hof Den Haag 8 oktober 2024, [ECLI:NL:GHDHA:2024:1767](#).

¹⁰ J.H. Wansink, 'Verzekering ter beurze' (*O&R*, nr. 67) 2017/ XVII.2.4.3.

¹¹ Rechtbank Rotterdam 23 oktober 2019, [ECLI:NL:RBROT:2019:8392](#).

¹² Zie T.J. Dorhout Mees, 'Fipronil-eieren; aantasting naar verkeersopvattingen?', [VAST 2020/N-0009](#).

¹³ J.H. Wansink, *De algemene aansprakelijkheidsverzekering*, Deventer: Kluwer 2006, p. 179.

Keywords

Aansprakelijkheidsverzekering
Uitleg
Uitsluiting
Vervangingskostenclausule

Auteur(s)

Emma Krikke

Advocaat bij [VanNiekerkCieremans](#) te Rotterdam

[LinkedIn](#)